

B.A. Sem.-I

Dec. 2016

Seat No. : _____

Eclective - 2

Psychology of Personal Adjustment

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. (૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

- 1 વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. 14
અથવા
વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસની ઉપયોગિતા સમજાવો.
- 2 યૌક્તિકરણ અને પ્રક્ષેપણની પ્રયુક્તિઓ વર્ણવો. 14
અથવા
પીછેહઠ અને નિવર્તનની બચાવ પ્રયુક્તિઓ સદષ્ટાંત સમજાવો.
- 3 કુટુંબ એટલે શું ? કુટુંબના કાર્યો સ્પષ્ટ કરો. 14
અથવા
કુટુંબ જીવનની વિશિષ્ટ સમસ્યાઓ જણાવો.
- 4 શાળા એક નવીન અનુભવ તરીકે ચર્ચો. 14
અથવા
શાળા સમાયોજનમાં શિક્ષક વિદ્યાર્થી સંબંધોનું મહત્વ સમજાવો.
- 5 (A) સાચા ખોટા 07
(1) સલામતીનો અનુભવ એ સંતોષપ્રદ સમાયોજનનું એક લક્ષણ છે.
(2) રાત્રે આવતું સ્વપ્ન એટલે દિવાસ્વપ્ન
(3) કુટુંબના મુખ્ય ચાર પ્રકારો છે.
(4) શિક્ષકના મુખ્ય પાંચ પ્રકારો છે.
(5) સુખી લગ્ન જીવન માટે જાતિય સંતોષ જરૂરી છે.
(6) જરૂરિયાતો અને હતાશાનો સમાવેશ વૈયક્તિક સમાયોજનના મનોવિજ્ઞાનના કાર્યક્ષેત્રમાં કરવામાં આવતો નથી.
(7) લોકશાહી ભર્યું ઘરનું વાતાવરણ એ બાળકના યોગ્ય વિકાસ માટે જરૂરી છે.
(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો. 07
(1) "સમગ્ર વિશ્વ એક કુટુંબ છે એક માળો છે એક પિતાનો પરિવાર છે." આ વ્યાખ્યા કોણે આપી ?
(અ) ડૉ. રાધાકૃષ્ણન (બ) મેકાઇવર
(2) નીચેનામાંથી સંતોષપ્રદ સમાયોજનનું અગત્યનું લક્ષણ કયું છે ?
(અ) આત્મનિયંત્રણ (બ) જવાબદારીનું ભાન
(3) શેખચલ્લીની વાર્તાનું ઉદ્દાહરણ ..... બચાવ પ્રયુક્તિ દર્શાવે છે.
(અ) પ્રક્ષેપણ (બ) દિવાસ્વપ્ન
(4) પ્રતિફલન એ ..... બચાવ પ્રયુક્તિ છે.
(અ) દોશારોપક (બ) આક્રમક
(5) માતા પિતાએ બાળક પ્રત્યે કેવા બનવું જોઈએ ?
(અ) સંવેદનશીલ (બ) તાનાશાહી
(6) અસરકારક અભ્યાસ કરવાની પદ્ધતિઓમાં ..... સમાવેશ થતો નથી.
(અ) સમયપત્રક (બ) વ્યક્તિગત ભિન્નતા
(7) અતિ શિક્ષણથી ..... વધારે મજબૂત બને છે.
(અ) સ્મરણ (બ) વિસ્મરણ